

nebyla by mohla na rozhodnutí působiti způsobem obžalovanému nepříznivým, kdyžtž znalci soudní lékaři sami vydali určitý posudek o nálezu strychninu, nutno pro tuto vadu zrušiti rozsudek a naříditi nové hlavní přelíčení, k němuž vedle soudních lékařů, ježto tito bez chemického vyšetření posudek podati nemohli (sr. § 4 nyní již platného čl. I. zák. čís. 107 (1927 sb. z. a n.), bude nutno obeslati i způsobilé znalce chemiky, by tito na základě vlastního odborného vyšetření zbytků vnitřností Heleny V-ské, pokud se týče všech pozůstatků, z nichž lze něco získati pro rozřešení otázky, o niž tu jde — kteréžto vyšetření bude jim provésti před nařízením nového hlavního přelíčení, — podali nález a posudek o jsoucnosti jedu a jeho jakosti v těchto útrokách nebo zbytcích, v každém pak případě by se o chemikálním procesu, jímž soudní lékaři jsoucnost a povahu jedu v útrokách zjišťovali, i o jeho výsledku s odborného svého hlediska vyjádřili. Soudním lékařům bude pak na základě tohoto nálezu a posudku a na základě dalších, jimi při pitvě zjištěných okolností, jakož i všech ostatních výsledků trestního řízení, jež po stránce lékařské přicházejí v úvahu, podati posudek o příčině smrti Heleny V-ské, zvláště pak o otravě s hlediska soudně lékařského. Poněvadž dosavadní řízení trpí podstatnou vadou, která přivodila zmatečnost rozsudku podle čís. 5 § 344 tr. ř., bylo důvodné zmateční stížnosti již s tohoto hlediska vyhověti a podle § 348 odst. první tr. ř. uznati, jak se stalo, a to podle § 5 novely k trestnímu řádu ze dne 31. prosince 1877, čís. 3 ř. zák. z roku 1878 za souhlasu generální prokuratury již v sezení neveřejném, aniž bylo třeba zabývati se ostatními vývody zmateční stížnosti.

Čís. 3042.

Potírání pohlavních nemocí (zákon ze dne 11. července 1922, čís. 241 sb. z. a n.).

»Sváděním« ve smyslu § 20 čís. 2 zákona jest i tu (obdobně jako podle § 132 III. tr. zák.) jakákoliv činnost, kterou se k tomu, by se propůjčila činně nebo trpně k smilnému činu, přivádí osoba, která sama neprojevila ochoty k páchání nebo snášení smilného činu ani výslovně ani mlčky, na př. povšechným způsobem života nebo svým chováním. Podmínkou zákonné ochrany není bezúhonnost (pohlavní neporušenost) sváděné osoby.

Pro zločin únosu podle druhé věty § 96 tr. zák. není sice třeba, by dítě bylo z moci a vlivu rodičů odňato trvale nebo na delší dobu, jest však třeba, by šlo o dobu aspoň tak dlouhou, že odnětí to vzhledem na okolnosti mohlo býti rodiči důvodně pociťováno jako porušení mocenských práv nad dítětem; nestačí, šlo-li jen o pouhou neposlušnost dítěte, nespojenou s újmou oněch mocenských práv (noční toulka). Pro zločin únosu dítěte rodičům stačí, bylo-li lsti nebo násilí použito buď proti dítěti nebo proti rodičům.

(Rozh. ze dne 14. ledna 1928, Zm I 669/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Písku ze dne 23. září 1927, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem únosu podle § 96 tr. zák. a přestupkem podle § 20 čís. 2 zák. čís. 241/22 sb. z. a n., pokud napadla výrok o přestupku vyzývání ku smilstvu; jinak jí vyhověl potud, pokud byl napadeným rozsudkem stěžovatel uznán vinným zločinem únosu, zrušil výrok o vině v tomto směru a následkem toho i výrok o trestu vůbec a výroky s tím související jako zmatečné a věc vrátil soudu první stolice, by ji v rozsahu zrušení znova projednal a o ní rozhodl, přihlížeje při tom k nezrušenému výroku o vině co do přestupku vyzývání ke smilstvu.

Důvody:

Zmateční stížnost, uplatňující důvody zmatečnosti podle § 281 čís. 5 a čís. 9 a) tr. ř., není důvodnou, pokud napadá, namítajíc v tomto směru toliko nedostatek zákonné známky svádění ke smilstvu, výrok, že stěžovatel jest vinen přestupkem podle § 20 čís. 2 zákona čís. 241 sb. z. a n. na rok 1922. Podle ustáleného výkladu obdobného ustanovení § 132 III. tr. zák. rozumí se sváděním ke smilstvu jakákoliv činnost, již se k tomu, by se propůjčila činně nebo trpně k smilnému činu, přivádí osoba, která sama neprojevila ochoty k páchání nebo k snášení smilného činu ani výslovně ani mlčky, na př. povšechným způsobem života nebo svým přechodným chováním. Nedostatek takové výzvy k smilným návrhům stěžovatelovým se strany F-ové a působení na její vůli naznačeného rázu se strany stěžovatelovy jsou zjištěny větou rozhodovacích důvodů, že k tělesnému obcování došlo jen na naléhání obžalovaného, což má soud za zjištěno z výpovědi F-ové, která potvrdila, že z počátku se obžalovanému v dílně . . . bránila a ho od sebe odstrčila, avšak pak se mu bez odporu poddala. Tento výrok stížnost vůbec ne napadá a zejména mu nevytýká formální vadnost a to ani ve vývodech, jimiž vytýká za účelem, by dokázala nehodnověrnost výpovědi F-ové, rozsudku neúplnost z důvodu, že opomenul obsah stěžovatelem předložených dopisů F-ové. Je-li však takto způsobem formálně bezvadným a proto podle § 288 čís. 3 tr. ř. závazným zjištěno, že popud k souloži nevzešel od F-ové, nýbrž od stěžovatele a že se F-ová vzpírala smilným návrhům stěžovatele do konce ještě v místnosti, v níž pak ovšem s její vůlí k souloži došlo, byla skutečnost stížností neprávem zdůrazňovaná, že se F-ová poddala stěžovateli »sama dobrovolně«, výsledkem působení stěžovatelova na její vůli z počátku se vzpíravší, tudíž výsledkem právě činnosti zákonem stíhané, takže nezáleželo by nikterak na tom, že F-ová mohla, kdyby nebyla k souloži přivolila, učiniti pokřik a dovolati se pomoci lidí domácích. Projev již původní ochoty F-ové k souloži pak nelze — zvláště vzhledem na její útlý věk, vždyť sotva odrostla škole — shledati v tom, že měla se stěžovatelem známost, nebo-li, jak stížnost tomu chce, milostný poměr a že s ním šla v noci do cizí obce, cizího stavení a místnosti, kde stěžovatel spal, kdyžtě

úmysl F-ové — ať již původně, jak stížnost tvrdí, nebo teprve následkem lstivých údajů a vyhrůžek obžalovaného, jak předpokládá rozsudek — při těchto jejích počinech směřoval k tomu, by se vybavila z dozoru a z moci svých rodičů a zjedнала si možnost společného života a sňatku se stěžovatelem. Nezáleží posléze ani na tom, zda došlo k souloži mezi stěžovatelem a F-ovou již jednou před zažalovaným skutkem, a rozsudek by se tudíž nestal vratkým ani formální vadností předpokladu, že k souloži došlo po prvé v noci v rozsudku uvedené. Ochrany proti svádění ke smilstvu poskytuje zákon, jehož rozsudek na závadný skutek použil, všem osobám nedosáhnuvším dosud šestnácti let, aniž činí podmínkou ochrany bezúhonnost, pohlavní neporušenost sváděné osoby. Okolnost, že F-ová byla snad stěžovateli již jednou po vůli, nevylučuje, že se po druhé uvolila k souloži jedině (po původním vzpírání se) k jeho naléhání a tato pro pojem svádění rozhodná skutečnost není stížností vůbec popřena. Veškeré námitky proti výroku o přestupku svádění ke smilstvu prokázaly se bezpodstatnými a proto byla stížnost v této části zavržena.

Stížnosti nelze upříti důvodnosti, pokud napadá výrok nalézacího soudu o dalším činu, z něhož jest stěžovatel viněn. Rozhodovací důvody dovozují sice, že stěžovatel použil lsti, správně lsti a násilí (vyhrůžek) proti Marii F-ové. Přes to však šlo nalézacímu soudu, jak z dalšího předpokladu nedostatku vědomí a svolení rodičů F-ové, z doslovu rozsudečného výroku a z použité trestní sazby jest patrné, v tomto skutku jen o zločin podle druhé věty § 96 tr. zák., t. j. o únos (nezletilého) dítěte, s únosem souhlasivšího, rodičům. Podstatou jeho jest porušení mocenských práv rodičů. Pro zločin ten nelze ovšem — jak snad stížnost za to má — požadovati, by dítě bylo z moci a vlivu rodičů odňato trvale neb i jen na delší dobu. Avšak předpokládá se — jak i stížnost správně naznačuje, — že nezletilá osoba byla — nebo při pokusu měla býti — třebas jen přechodně, přece však na dobu tak dlouhou z moci rodičů odňata, že odnětí to vzhledem na okolnosti mohlo býti rodiči důvodně počítováno jako porušení mocenských práv nad dítětem (srovnej rozh. čís. 1095, 2245 sb. n. s.). Skutečnosti, jež by opodstatňovaly pojem únosu v tomto správném smyslu, nejsou rozsudkem zjištěny. Rozsudečný výrok uvádí, že obžalovaný unesl F-ovou ze Z. do B., a v rozhodovacích důvodech se uvádí, že 29. června 1927 (večer) šel s ní z taneční zábavy v Z. do L., kde jeho rodiče a i její rodiče bydlí, a po nějaké zastávce v této obci dále do B., kde stěžovatel pracuje, a že ještě v téže noci přišel pro F-ovou do B. její bratr. V rozsudku není zjištěno, že F-ová byla v Z. bez vědomí a beze svolení rodičů, a ze spisů, zvláště z výpovědi Františka F-a st. plyne naopak, že F-ová byla v Z. s vědomím a svolením rodičů. Je-li tomu tak, pak ani cesta F-ové ze Z. do L. — bydliště rodičů — nedála se, byť ve společnosti stěžovatele, beze svolení a vědomí rodičů, takže přichází pro otázku, zda byla F-ová rodičům unesena, v úvahu jen její vzdálení se z L. a to, co se potom stalo. Po této stránce zjišťují rozhodovací důvody, že stěžovatel přemlouval F-ovou, by s ním šla do B., že ji nechá u sebe ve Z. asi 14 dnů, a pak

že spolu pojedou na Moravu, kde si najdou práci a budou spolu žít, a že si ji vezme za manželku. Avšak v dalších rozhodovacích důvodech jsou sliby stěžovatelovy, že spolu pojedou na Moravu, že budou spolu žít a že si ji vezme za manželku, označeny za lest, t. j. za údaje vědomě nepravdivé, a není v rozsudku — třebaže podotýká, že stěžovatel zabráňoval odchodu (návratu) F-ové do L., že ji nechtěl pustit, když pro ni přijel do B. bratr, — vysloveno, po kterou dobu zamýšlel stěžovatel v pravdě F-ovou u sebe v B. (ve Z.) podržeti. Obec L. a B. jsou zřejmě obce málo od sebe vzdálené, takže se rodiče F-ové mohli znova ujati dcery beze zvláštních obtíží, jakmile se dověděli, že dcera je v B. a u koho tam jest. K tomu, že to věděli, přesněji předpokládali hned, bez zvláštního pátrání, poukazuje skutečnost, že ještě téže noci jel pro F-ovou, když se z dovoleného jí výletu nevrátila k rodičům, její bratr do B. k zaměstnavateli stěžovatelovu. Rozsudečná zjištění, zejména pokud jde o dobu a místa stěžovatelem pro pobyt F-ové zamýšlená, nejsou tudíž takového rázu, že by vylučovala pojmání nevrácení se dcery do domu rodičů za toulání se děvčete v noční době mimo dům rodičů, jichž mocenská práva zůstávají přes to zachována a vykonatelná, tedy za pouhou neposlušnost dítěte, nespojenou s újmou mocenských práv rodičů. K tomu, by nevrácení se Marie F-ové do domu rodičů bylo jimi důvodně pocíťováno jako zásah do jich práv dozoru a výchovy dítěte, bylo by třeba dalších zjištění, zejména o zamýšlené době nevrácení se, o zamýšlených místech dalšího pobytu, jakých se však v rozsudku nedostává. Podřadil-li bez nich soud první stolice vzdalování se F-ové domu a bydliště rodičů pod pojem únosu a v důsledku toho skutek stěžovatelův pod ustanovení § 96 tr. zák., spočívá tento výrok na nesprávném použití zákona, i dlužno rozsudek, pokud je zmatkem tím stížen, zrušiti z důvodu § 281 čís. 9 písm. a) tr. ř., aniž třeba zabývat se dalšími vývody stížnosti, které v podstatě vytýkají rozsudku jen formální vadnost skutkových zjištění, opodstatňujících pojem lsti a vyhrůzek stěžovatelem proti Marii F-ové použitých, a přehlízejí, že pro zločin únosu dítěte rodičům stačí, bylo-li lsti nebo násilí použito buď proti dítěti nebo proti rodičům. Při vylíčeném nedostatku skutkových zjištění nelze se obejít bez opětného hlavního přelíčení ve stoličce první. Proto bylo rozhodnuto, jak se stalo.

Čís. 3043.

Byl-li civilním soudem odsouzen zběh pro čin, který spáchal v době, kdy podléhal pravomoci vojenských trestních soudů, byl postupem civilního soudu porušen zákon; postup ten jest podle § 33 tr. ř. zrušiti jako zmatečný.

(Rozh. ze dne 14. ledna 1928, Zm I 808/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmatečném stížení generální prokuratury na záštitu zákona právem: Postupem okresního soudu v Chrudimi počínajíc nařízením hlavního